

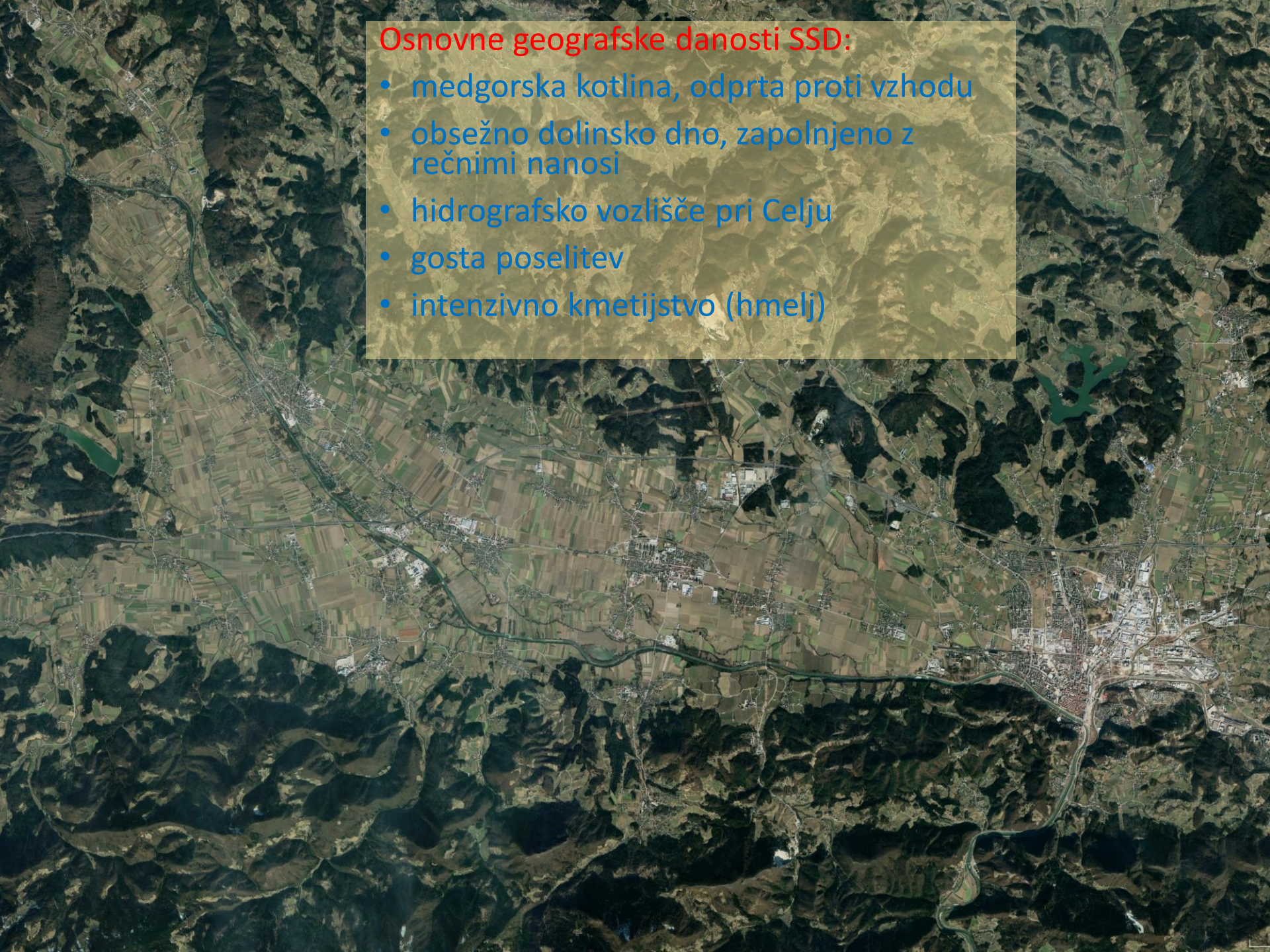

Naravne nesreče v Celjski kotlini

dr. Karel Natek

Osnovne geografske danosti SSD:

- medgorska kotlina, odprta proti vzhodu
- obsežno dolinsko dno, zapolnjeno z rečnimi nanosi
- hidrografsko vozlišče pri Celju
- gosta poselitev
- intenzivno kmetijstvo (hmelj)

Šest vidikov naravnih nesreč na primeru SSD:

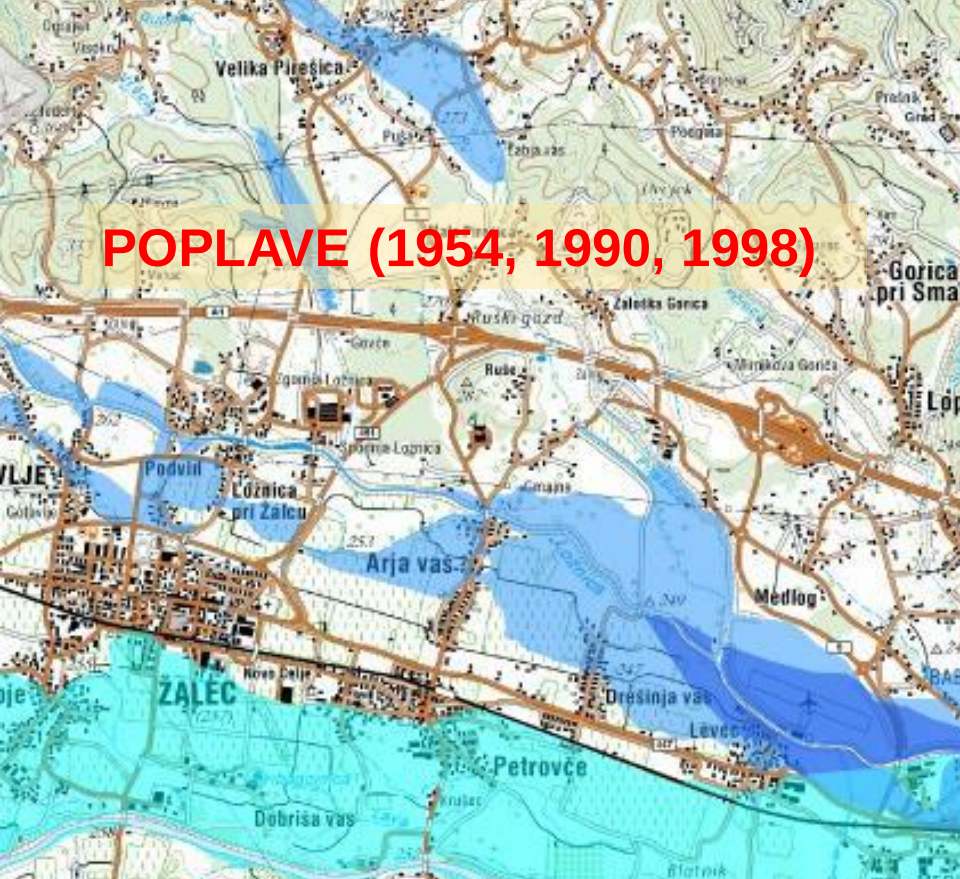
- **nevarnosti** (Kaj nam ,ponuja' narava?)
- **ogroženost** (Kdo in kje je najbolj izpostavljen?)
- **tveganje** (Kaj počenjamo, da se spravljamo v nevarnost?)
- **ranljivost** (Kdo in kaj je najbolj ranljivo?)
- **prilagodljivost** (Kako se izognemo ali preprečimo neugodne posledice?)
- **blažitev** (Koliko smo sposobni vnaprej zmanjšati pričakovane/verjetne negativne učinke?)

Nevarnosti:

- **POPLAVE**
- toča
- suša
- veter
- rastlinski škodljivci

(hmelj: peronospora, viroidna zakrnelost)

POPLAVE (1954, 1990, 1998)

Celje, 2.11.1990

ARSO – opozorilna karta poplav

Kapla, 2.11.1990

Šešče, 15.11.1990

Pogled z gradu 6.6.1954

Porušen železniški most na Voglajni

Gregorčičeva ulica (Zdravstveni dom)

Mariborska cesta
Vir: kamra.si

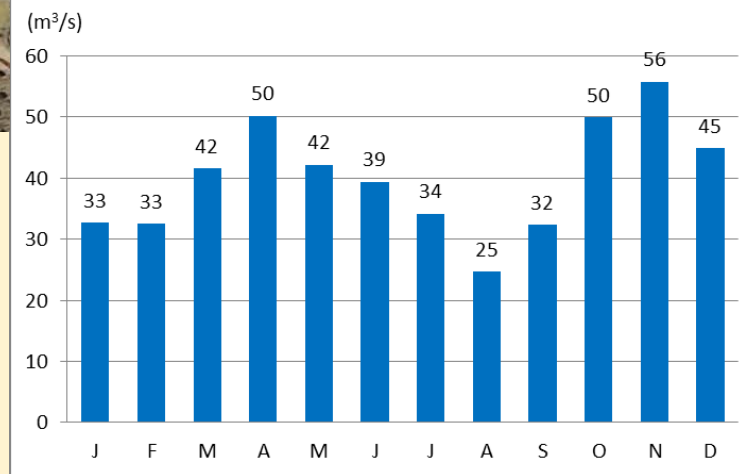
Poplava v Celju 4. in 5.6.1954

OGROŽENOST (resnična ali občutena izpostavljenost ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine in okolja nevarnostim naravnih in drugih nesreč, odvisna od pogostnosti, intenzivnosti idr. značilnosti procesov)

Dejavniki:

- neugodna lega Celja na hidrografskem vozlišču
- hudourniški značaj Savinje, Hudinje in pritokov
- poselitev, gosp. dejavnosti in infrastruktura na poplavnih območjih
- intenzivno kmetijstvo (hmeljarstvo)

Najmanjši in največji zabeleženi pretoki Savinje v obdobju 1970–2000 (m³/s) [2]

Vodomerna postaja	Najmanjši pretok (datum)	Največji pretok (datum)
Solčava I	0,12 (5.10.1987)	148 (7.11.2000)
Nazarje	2,2 (1.2.1987)	635 (1.11.1990)
Laško I	4,2 (2.8.1983)	1406 (1.11.1990)
Veliko Širje I	4,72 (20.7.1976)	1490 (1.11.1990)

Vir: Wikipedia

Kamenče, 19.8.2007

TVEGANJE (odločitve posameznika ali družbe, omejene z njegovimi značilnostmi, predvsem z zmožnostjo zaznavanja nevarnosti, družbenim statusom/materialnim stanjem)

Dejavniki:

- družbenogeografski dejavniki, ki vplivajo na odločitev, da sprejmemo tveganje kot
- posamezniki (gradnja hiše),
- lokalna skupnost (občina)
- celotna skupnost (država)

Odvisni so npr. od zmožnosti zaznavanja nevarnosti, socialnega statusa, materialnega položaja, splošnih družbenih razmer

Vojnik, 16.7.2017

Laško, 11.5.2012¹²

RANLJIVOST (v kolikšni meri nas bo delovanje naravnih idr. procesov prizadelo)

Dejavniki:

- lokacija (npr. na poplavnem območju)
- način gradnje (npr. hiša na umetno nasutem svetu)
- vrednost nepremičnine
- družbeni položaj posameznika (ali družbe)
- pomen objekta za delovanje družbe
- stopnja intenzivnosti kmetijstva idr.

Šešče, 15.11.1990

Laško, 18.9.2007

05 11 2012

Parižlje - Polzela

Zakon o urejanju prostora (22. člen, a. 3):

Na območjih z omejitvami se ne načrtuje nove poselitve, infrastrukture oziroma dejavnosti ali prostorskih ureditev, ki bi lahko s svojim delovanjem povzročile naravne nesreče ali povečale ogroženost prostora.

Zakon o urejanju prostora (2. člen, a. 1):

Namen urejanja prostora je doseganje trajnostnega prostorskega razvoja s celovito obravnavo, usklajevanjem in upravljanjem njegovih družbenih, okoljskih in ekonomskih vidikov, tako da se kot cilj urejanja prostora:

PRILAGODLJIVOST (zmožnost sobivanja z naravnimi nevarnostmi)

Dejavniki:

- izogibanje nevarnim območjem (ključni pomen prostorskega načrtovanja!!)
- poznavanje naravnih procesov kot predpogoj za preventivno ukrepanje
- stopnja sposobnosti družbe za doseganje dolgoročnega trajnostnega razvoja s sprejemljivimi stroški

Hudinja pod Škofjo vasjo

Latkova vas

Vurberk, 7.11.2012

BLAŽITEV (zmanjšanje ranljivosti oziroma verjetnih/pričakovanih negativnih učinkov)

Dejavniki:

- izogibanje nevarnim območjem (zakonske zahteve)
- ukrepi za zmanjšanje ranljivosti (npr. način gradnje: brez kleti, na nasutem, vodotesna vrata in okna)
- vodogradbeni posegi v vodotoke oz. vodni krog (protipoplavni nasipi, regulacije, zadrževalniki)

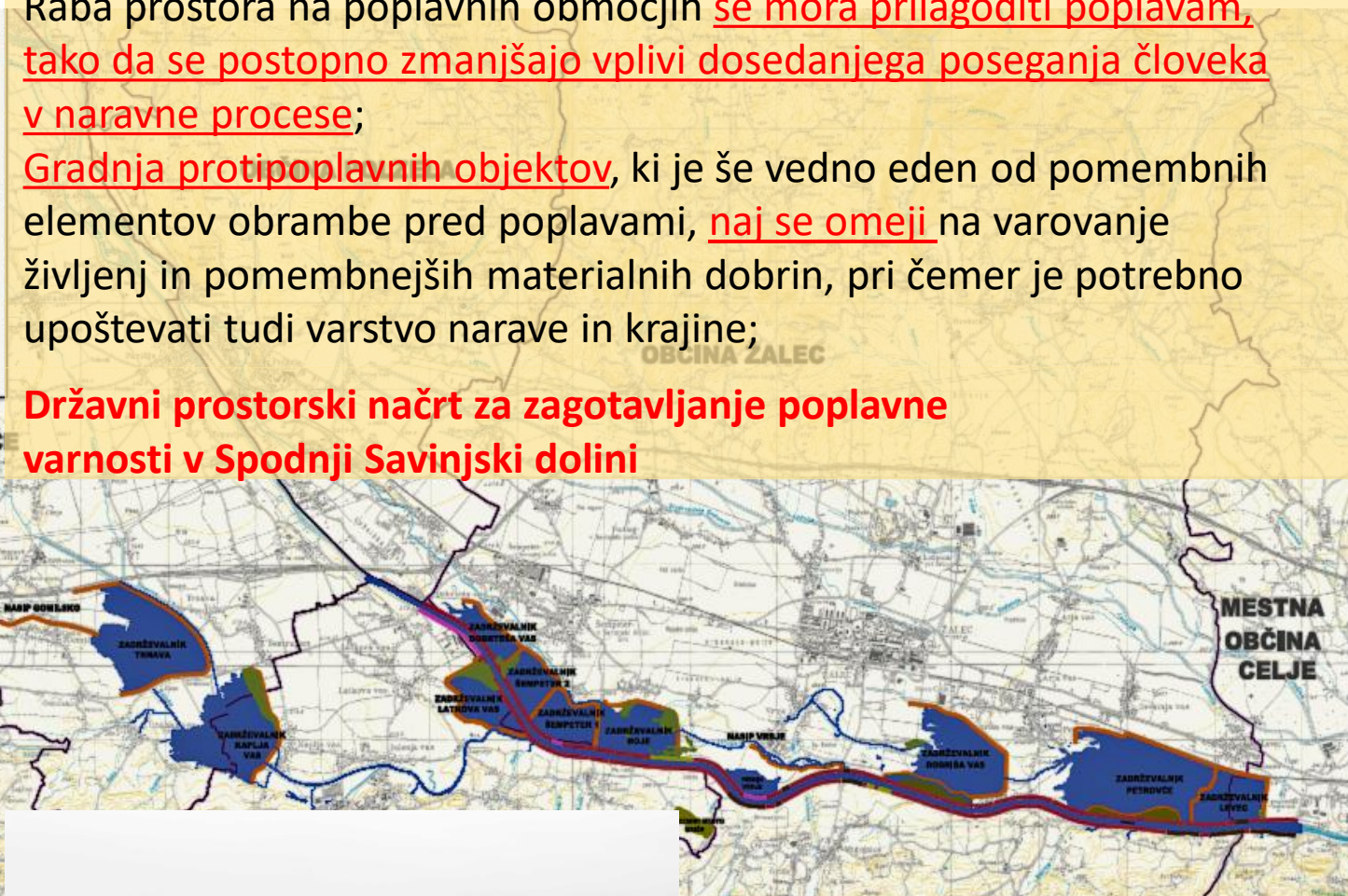
Celje, 5.11.2012

Evropska inicijativa za zmanjševanje ogroženosti pred poplavami (2003)

Raba prostora na poplavnih območjih se mora prilagoditi poplavam, tako da se postopno zmanjšajo vplivi dosedanjega poseganja človeka v naravne procese;

Gradnja protipoplavnih objektov, ki je še vedno eden od pomembnih elementov obrambe pred poplavami, naj se omeji na varovanje življenj in pomembnejših materialnih dobrin, pri čemer je potrebno upoštevati tudi varstvo narave in krajine;

Državni prostorski načrt za zagotavljanje poplavne varnosti v Spodnji Savinjski dolini

DRŽAVNI PROSTORSKI NAČRT ZA
ZAGOTAVLJANJE POPLAVNE VARNOSTI V
SPODNJI SAVINJSKI DOLINI

NAČRTOVANE UREDITVE M 1:50000

Naročnik: MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Št.projekta: 412/08 - 5
Datum: OKTOBER 2011

Celje, sotočje Hudinje in Voglajne

Savinja v Celju

Arclin, 19.9.2007

Savinja pod Šeščami, 13.10. 2020

Savinja pod Šeščami, 9.8.2003

Zgornje Roje, 9.8.2003

Kamenče, 19.8.2007

Glinje, 19.8.2007

Hvala za vašo pozornost!